

Iz ribarske prakse

40. godina od osnivanja radne organizacije Ribarsko gazdinstvo »Beograd« - Beograd

UVOD

U ovoj 1987-oj godini, navršava se 40 godina kako je 5. juna 1947. godine rešenjem Vlade Narodne Republike Srbije (VS broj 548 od 5. 06. 1947, potpis Blagoje Nešković) osnovano RG »Beograd«, Beograd. U rešenju o osnivanju iznose se podaci o delatnosti: ulovu, proizvodnji i prometu ribe, unapređenju ribarstva školovanjem kadrova i izradom oruđa i sredstava za rad i zaštita ribolovnih voda.

RG »BEOGRAD« — BEOGRAD, JUČE...

Završetkom rata 1945. godine oživljava se rad ribarskih zadruga i šaranskih ribnjaka. Osnovana je 1946. godine Glavna direkcija za ribarstvo NR Srbije. Zahvaljujući tome pristupa se pripremama i osnivanju ribarskih gazdinstava. Reč je o RG »Beograd« u Beogradu, »Ečka« — Lukino Selo kod Zrenjanina i »Đerdap« u Kladovu. Zajednički početni naziv »Ribarsko gazdinstvo« upućuje na istog pravnog osnivača.

Poslovanje je početo sa skromnim materijalnim sredstvima i 12 radnika. Organizacionim sređenjem i konsolidacijom pristupa se proizvodnji, ulovu, sabiranju i dopremi ribe na tržište. U tu svrhu osnovane su ribarske brigade na rekama Dunav, Sava i Tamiš. Transport ulovljene ribe vršen je u drvenim barkama, buradima i pletenim košarama na tržište Beograda. Za bolji i uspješniji rad osposobljavaju se kvalifikovani radnici. Organizuje se kurs od 1. 12. 1949. do 15. 02. 1950. u Kovinu. Pohađaju ga 52 radnika-ribara za osposobljavanje rukovodioca ribarskih brigada sa 4—6 radnika. Brigade su imale ukupno oko 350 ribara. Istovremeno se gradi 6 motornih čamaca za prikupljanje ribe od brigada i tikvara nosivosti 50 tona za skladištenje ribe. Formira se prodajna mreža u Beogradu radi snabdevanja grada. Osnovana Glavna direkcija za ribarstvo dodeljuje stipendije studentima na Poljoprivrednom fakultetu, koji se od 1950. godine uključuju u rad. Direktor

Sl. 1. Košare od vrbovog pruča su bile dugo u upotrebi prilikom ribolova i transporta ribe

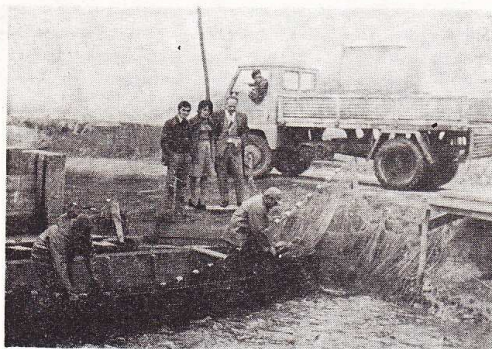
Sl. 2. Ribolov na jednoj od dunavskih ada

Glavne direkcije Mihajlo Ristić uporno radi na ostvarenju razvoja ribarstva obezbeđivanjem finansijskih sredstava i potpomaže izvršioce razvoja. Proizvodnja ribe počinje na ribnjaku »Živača« u Sremskim Boljevcima, koji je Gazdinstvu pripojen iste godine kad je Gazdinstvo osnovalo,

Sl. 3. Učesnici prvog kursa za kvalifikovane ribare u Kovinu 1949. godine

a bio je ranije u zadržnom vlasništvu. Za snabdevanje prodavnica ribom služi konj i špediter, a za veću potrebu pomažu i privatni prevoznici. U 1950-oj godini nabavljen je stari kamion marke »Ford Kanada«, a 1951. godine je kupljen novi kamion.

Sl. 4. »Ford Kanada« je prvi kamion u Ribarskom gazdinstvu iz daleke 1951. godine

U vremenu od 1952. godine razvijao se posao na lovu školjki za industrijsku preradu i u istoj godini ulovljeno je 450 tona ljuštura od školjki. Ulov školjki se povećava na 500 tona i traje 10 godina. Istovremeno je i dalje vršen lov rakova i žaba u količinama od 150 tona godišnje koji su plasirani u izvoz.

Predajom državnih privrednih preduzeća na upravljanje radnicima 1950. godine, u oktobru mesecu izabran je prvi Radnički savet sa predsednikom Šobatović Spasojem, me-

haničarom po struci i prvi Upravni odbor. To je podsticaj za razvoj i uspešniji rad. Brojno se uvećavaju i prostorno šire prodavnice ribe u Srbiji. Tako se u 1953. godini, na osnovu dobijenog zadatka za snabdevanje gradova Srbije ribom, otvaraju prodajna mesta u Nišu, Smederevu, Kruševcu, Kragujevcu, Svetozarevu i Požarevcu. Vršiti se snabdevanje ribom, osim iz otvorenih voda i iz ribnjaka »Ečka« — Lukino Selo i iz SR Hrvatske. Morskom ribom snabdevaju firme »Riba Izola« i »Riba Split«. Prave se dugoročni ugovori krajem 1953. godine sa ribnjačarstvima »Našička Breznica« kod Našica »Grudnjak« — Slavonska Orohova, »Poljana« — Kaniška lva, »Zdenčina« — Pisarovina, »Bardača« — Bardača-Srbac i »Saničani« — Prijedor. Riba

Sl. 5. Ovo su prvi samoupravljači Gazdinstva — Članovi Radničkog saveta 1950. godine

iz otvorenih voda nabavlja se od »Ribolovnog centra« »Apatin« i ribarskih zadruga u Kopačevu, Staroj i Bosanskoj Gradiški i organizacijama »Saran« — Osijek, Dojransko i Prespansko Jezero. Valja navesti da su dugoročne ugovore stranke mogle otkazati godinu dana unapred, ali se to do današnjeg dana nije desilo. Ugovorene strane su se svake godine dogovarale o količini i ceni ribe. U periodu od 1953—1960. godine promet ribe se realizuje sa 4.000—

Sl. 6. A ovo je prvi Upravni odbor

6.000 tona ukupno. Tada se javlja kriza sa količinama ribe na otvorenim vodama zbog smanjivanja broja ribara. Brigadni sistem ulova ribe smanjivan je uticajem Zakona o radnim odnosima i Zakona o ribarstvu. Zakon o radnim odnosima je obavezivao plaćanje doprinosa iz radnog odnosa koji se nisu mogli podmirivati. Zbog toga je raskidan radni odnos sa većim brojem ribara i zasnivan kooperativni odnos koji se i danas primjenjuje. Zakon o ribarstvu razdelio je tokove reka po opštinama i tako raspodelisao celinu učinivši nerentabilnim zajednički rad. Taj period 1955—1960. godine karakterističan je većim plasmanom morske ribe. Promet morske ribe počeo je 1954. godine u količini 1.500 do 2.000 tona i povećavao se svake godine za 20—30%.

Period od 1961—1968. godine je vrlo uspešan, obzirom da je uveden rad po učinku što je dalo dobre prometne i finansijske rezultate. Ukupni promet je godišnje povećavan za 7—11%. To je omogućilo ulaganja u obnovu i povećavanje osnovnih sredstava, voznog parka, i prodajne mreže, što je trebalo povećati promet za dalji 60—80%. U periodu od 1969. do danas je dalje povećanje plasmana morske ribe u odnosu na slatkovodnu, tako da je sa odnosa 50 : 50 pomaknut odnos 67 : 33 u korist morske ribe. U nekim godinama tog perioda, posebno 1979—1985. godine, ukupan promet je iznosio 18.000 tona i tako ostvareno predviđeno povećanje 60—80% porasta prodaje.

Proširenje materijalne osnove rada vršeno je i objedinjavanjem po delatnosti srodnih manjih organizacija. Tako je 1960. godine integrisana Savsko-Dunavska Ribarska zajednica u Beogradu i time proširen rad na otvorenim vodama. Iste godine započeta je izgradnja ribnjaka »Mika Alas« u Krnjači kod Beograda, koji je završen 1963. godine. Stalna proizvodnja šaranske ribe na ovom ribnjaku počela je 1965. godine. Stanica za unapređenje ribarstva NR Srbije, do tada Republička ustanova pripojena je gazdinstvu 1965. godine i deluje kao stručno-naučna služba. Ona donosi novi kvalitet u stručnim radnicima i proizvodnji pastrmke doprinosom pastrmskog ribnjaka »Međurečje« kod Ivanjice. Ribarsko gazdinstvo u Požarevcu integriše se sa imenjakom u Beogradu od 1. 07. 1967. godine i omogućuje veći prostor i ribolov na Dunavu kao i širu prodajnu mrežu. Pastrmski ribnjak u Perućcu izgrađen je 1968. godine, kao moderan objekat za savremenu proizvodnju pastrmke. Vidno povećanje proizvodnih i prometnih sredstava učinjeno je 1975. godine fuzijom sa Ribarstvom »Srbija«, obzirom da su pripojeni objekti za proizvodnju pastrmke u Zagublci i Sisevcu kao i prodavnice ribe u Beogradu i Srbiji.

Poslovna saradnja i povezanost sa proizvodnim i prometnim organizacijama iste delatnosti u Srbiji i Jugoslaviji doprinela je osnivanju Udruženja srodnih organizacija. U vremenu 1951—1955. godine osnovana su Republička udruženja za slatkovodno ribarstvo u Srbiji, Hrvatskoj, Vojvodini i nekonplétno u Bosni i Hercegovini. Na sastanku predstavnika u Bledu 1957. godine Republička udruženja su se fuzionirala i osnovala »Jugoslovensku zajednicu za unapređenje slatkovodnog ribarstva«. Izmenama i delovanjem propisa menjao se naziv (Udruženje-Zajednica), sedište (Beograd-Zagreb) i širila delatnost, da bi 1977. godine bio naziv »Ribozajednica« — Poslovna zajednica slatkovodnog ribarstva Jugoslavije — Zagreb. Od osnivanja i

danas RG »Beograd« je dokazani, priznat i privržen član »Udruženja-Ribozajednice«. Nabavkom ribe za tržište od proizvodnih organizacija u zemlji i iz uvoza, te plasmanom preko brojnih organizacija, snažno i koheziono je uticalo na upoznavanje, zbližavanje, jedinstvenost i zajedništvo u »Udruženju-Ribozajednici« i ribarstvu u celini. Otuda je u pravom smislu okosnica, osovina i kičma organizacija slatkovodnog ribarstva. Nosilac je jugoslovenskog karaktera »Udruženja-Ribozajednice« po jednakom odnosu u kontaktima i poslovnosti, kao izraz sopstvene kompaktnosti unutar organizacije bez obzira na brojno različiti nacionalni, socijalni, stručni i obrazovni sastav radnih ljudi. Gornji navodi upečatljivo i konkretno su se potvrđivali u uvozno-izvoznim poslovima preko spoljnotrgovinskog poslovanja Poslovnog udruženja slatkovodnog ribarstva Jugoslavije.

»Ribokombinat« — Beograd osnovan je udruživanjem organizacija iz proizvodnje i prometa ribe 1969. godine. Uticajem integracionih kretanja u poljoprivredi bilo je organizacija iz ribarstva koje su integrisane sa poljoprivredno-

Sl. 7. Sa sastanka kolegija Ribokombinata u Ribnjačarstvu Končanica 1983. godine

-industrijskim kombinatima. Obzirom da je u toj širokoj delatnosti bilo većih razvojnih briga sagledana je bojazan da se u toj širini ribarstvu neće moći pokloniti potrebna pažnja. S toga je krajem 1968. godine na užem sastanku drugova Pavla Popića, Ivica Bačmaja, Matije Peića, Brane Radonjića i Vojta Josipa razgovarano da se pokrene inicijativa za udruživanje organizacija iz ribarstva radi boljeg međusobnog razumevanja problema i perspektive razvoja. U kratkoj diskusiji usaglašeno je, da komisija od tri člana (Popić, Bačmaj, Radonjić) sačini kratak pismeni elaborat i uputi ga zainteresovanim organizacijama radi prihvatanja udruživanja. Prihvatanjem iznete inicijative i elaborata od strane ribarskih organizacija osnovan je Jugoslovenski kombinat slatkovodnog ribarstva Jugoslavije »Ribokombinat« Beograd. Objedinjavanje ribarskih organizacija međusobno pokazalo se u praksi opravdano. Organizacije udružene u »Ribokombinat« primerno posluju, međusobno se pomažu i dopunjuju. One su u vreme udruživanja bile skromnijih proizvodnih i materijalnih mogućnosti od organizacija udruženih u PIK. Ove su kasnije imale materijalnih teškoća i neke od njih poslovne gubit-

ke. U ovoj široj organizacionoj formi kao složenoj organizaciji po odredbi Zakona o udruženom radu, Radna organizacija RG »Beograd« po sredstvima, broju zaposlenih i količini proizvodnje, prerade i prometa ribe je najveća i ekonomski solidna organizacija među udruženim organizacijama »Ribokombinata«. Garant je prodaje ribe udruženih proizvodnih organizacija i pouzdan snabdevač ribom za tržište udruženih prometnih organizacija. Pomagalo je i pomaže poslovne partnere finansijskim sredstvima i ulagalo u njihova poslovna sredstva (Delamaris — Izola, Končanica, Prijedor, Prnjavor, Čazma). Zajednički su stvoreni vrlo korektni poslovni odnosi na reč i poverenje bez formalno pisanih ugovora. To je bila sigurnost u odnosima i poslovanju bez komplikacija pred sudom zbog neizvršavanja obaveza.

Višegodišnjim djelovanjem unutar i preko navedenih asocijacija (»Ribozajednica« — »Ribokombinat«) krčćen je utiran put saznanja i svesti da je proizvodnja ribe društveno korisna delatnost, jer je riba kvalitetna i jeftina ljudska hrana. Proizvod — riba, rezultat je prerade poljoprivrednih proizvoda u kvalitetno meso od interesa za izvoz gde smo tradicionalno prisutni u Evropi. Taj proizvod dobija se entuzijamom radnika u teškim prirodnim uslovima uticajem temperature, vode, vlage i čudi vremena bez krova nad glavom. Prirodne uslove dopunjuju i teški ekonomski uslovi. Ipak u tim teškoćama i neizvesnostima ima neke magije koja privlači ljude da u toj delatnosti rade. Otuda i verovanje da su radnici u ribarstvu posebne »vrste, soja, sorte«, kad se zakorači u ribarsko blato, tu se i ostaje uz ljubav prema poslu i saradnicima: Ta odanost, odricanje i samopregor unapredili su ovu vrstu delatnosti i izborili odgovarajuće priznanje i ravnopravno mesto u poljoprivredi, iako je to bila mala delatnost na margini društvenih odnosa i priznanja. Zato je i sada i u budućnosti potrebno i bitno razumevanje i pomoć društva da se proizvodnja, promet i prerada slatkovodne ribe unapređuju. U tom, kako rekosmo, teškom, odgovornom, neizvesnom i društveno korisnom poslu RG »Beograd« će kao i do sada svojim delovanjem i unutar asocijacija doprinostiti deo daljnjem unapređivanju.

Prikazan razvoj i poslovanje postignut je i dobrim radom organa upravljanja, društveno političkih organizacija kao i saradnjom sa užom i širom društveno-političkom zajednicom. Radnički savet, Izvršni odbor i sada Kolegijum uspešno su vodili i vode poslovnu politiku firme. Savez komunista i Sindikat svojom aktivnošću su podržavali organe upravljanja, davali inicijative i među radnim ljudima objašnjavali poslovne događaje, unapređivali radnu disciplinu, sistem nagrađivanja i međuljudske odnose u svrhu boljeg poslovanja. Činjenica da je sedište organizacije od osnivanja i danas na području opštine Stari grad, ukazuje na dobru saradnju i međusobno razumevanje i potpomaganje. Vidan izraz toga je i pomoć u traženju potrebnih lokacija za poslovne prostorije kao i saradnja u konačnom sređenju tog pitanja.

Positivna poslovnost i ekonomsko jačanje doneli su i društvena priznanja. Organizacija je dobila dve diplome Prvomajske nagrade Privredne komore Beograda kao najuspešnija privredna organizacija u datim godinama u Beogradu. Dobitnik je i Plakete Grada Beograda za primerno poslovanje i oko 60 priznanja i zahvalnica za dobar rad i

saradnju sa poslovnim partnerima i saradnicima. Nosilac je i Zlatne medalje slatkovodnog ribarstva Jugoslavije dodeljene od strane Poslovne zajednice povodom 100 godina ribogojstva na tlu Jugoslavije 1982. godine.

Najveće priznanje dodeljeno mu je od strane Predsedništva SFRJ odlikovanjem organizacije Ordenom rada sa zlatnim vencem 1983. godine.

Sl. 8. Najveće priznanje društva Ribarskom gazdinstvu i njegovom kolektivu — Orden rada sa zlatnim vencem u 1983. godini

Izneti razvoj, priznanja, ugled i uticaj ostvarili su zaposleni radnici i pomogli poslovni partneri i prijatelji. Početna i nužna poslovna saradnja u godinama nastajanja i rada firme bila je sa organizacijama proizvodnje i ulova slatkovodne ribe od 1953. godine. Promet morske ribe počeo je 1954. godine preko firme »Kornat« Zagreb u količini od 1.500—2.000 tona godišnje. Povećanje je bilo svake godine za 20—30%. Istovremeno je vršena saradnja u manjem obimu sa firmom »Srbocoop« Beograd. Povećanjem poslova od 1958. godine i dalje promet morske ribe je rađen preko firmi »Jugoriba« sa oko 40% količina i »Kornateport-import« Zagreb sa oko 60% od ukupno uvezenih 4.000 tona ribe. Od 1968. godine uvoz ribe manjim delom vrši se preko »Ribozajednice« Zagreb, oko 1.000 tona, a ostalo od oko 6.000 tona preko »Progres-interagrar« u Beogradu. Te godine sa »Progres-interagrar« bila je probna saradnja, koja se sledeće godine proširila na 7.000

tona morske ribe iz uvoza. Ova saradnja je uznapredovala i postala bliska i sadržajna, tako da i danas traje sa prometom ribe od oko 12.000 tona godišnje uvozom iz DDR i SSSR. Od 1975. godine do danas uvoz ribe iz Poljske vrši »Centrocoop« Beograd. Poslovi uvoza-izvoza rađeni sa Poljskom, DDR i SSSR traju skoro punih 20 godina. Stečeno međusobno poverenje dalo je pozitivne rezultate rada i nikad nije bilo većih primedbi. To se naročito ogleda u poslu sa DDR koji je rađen na reprocitetu roba i za čitav period nije bilo ni jednog međusobnog prigovora. Za potvrdu saradnje navodimo informaciju »Progres« Beograd:

»U godini kada RG »Beograd« proslavlja svoj jubilej, odnosno 40 godina postojanja i rada i kada naša RO takođe slavi 35 godina od osnivanja »Progres«, sa naročitim zadovoljstvom sećamo se početka naše saradnje i uspešnog poslovanja. Davne 1969. godine, donešena je odluka u našoj RO da se povežemo sa proizvodnim organizacijama i ispitamo potrebe jugoslovenskog tržišta za uvoz morske ribe. Počeli smo od prikupljanja literature i mapa sa morskim ribama. Veterinarski fakultet u Beogradu uputio nas je na RG »Beograd« u Dunavskoj ulici bb, gde smo se jednog jutra obreli ispred barake sa natpisom firme: »Ribarsko gazdinstvo«. Ljubazno su nas primili drugovi Pavle Popić i Milivoj Čirić i pružili nam najkonkretnije potrebne informacije i dali nam mapu sa slikama i nazivima morskih riba. Od tog dana datira naša saradnja. Ubrzo nakon prvog kontakta sklopili smo prvi ugovor sa SSSR-om o uvozu 150 tona oslića za potrebe Ribarskog gazdinstva. Naša dalja saradnja je jačala iz godine u godinu, a simim tim i obim uvoza smrznute morske ribe iz istočno-evropskih zemalja. U 1970. godini potpisali smo Samoupravni sporazum o udruživanju rada i sredstava. Ovim potpisivanjem još čvršće smo se povezali. Ovakav zajednički rad i tesna povezanost ocenjuje se i na raznim sastancima pri Privrednoj komori Jugoslavije, Opštem udruženju trgovine, i dobija laskava priznanja i uzima kao primer kako treba da izgleda povezanost spoljne trgovine sa organizacijom u zemlji. U nadi i ubeđenju da će se saradnja i u buduće povoljno razvijati upućujemo najiskrenije čestitke radnim ljudima RG »Beograd« povodom proslave jubileja, 40 godina postojanja i rada na jugoslavenskom tržištu.

Odvija se i dugogodišnja saradnja sa mnogim organizacijama na distribuciji ribe u našoj zemlji, kao što su: »Delamaris« Izola, »Merkator« Ljubljana, »Skoljka« Poreč, »Riba« Rijeka, »Adria« Zadar, »Jadran« Split, »Ribopromet« Zagreb, »Irida« i »Ribopromet« Daruvar, »Ribarstvo« Osijek, Rijeka Crnojevića, »Centrojadranski« Bar, »13. juli« Titograd, UPI Sarajevo, »Šaran« Bosanska Gradiska, »Dojransko jezero« Nov Dojran, »Centroskopje« Skoplje.

Kao i u svakom zbivanju, tako i u ovom preseku rada i razvoja Radne organizacije prilikom beleženja 40 godina od osnivanja, ima istaknutih ličnosti koje su se isticale po sposobnostima, izvršenju radnih dužnosti i nošenju tereta obaveza. Značajno mesto u tome pripada dugogodišnjem direktoru Pavlu Popiću. Došao je u organizaciju 4. 03. 1949. godine iz Ribarske zadruge Zemun i bio do novembra 1950. godine. Pod ugovorom da se kasnije vrati, otišao je na dve godine za direktora RG »Ečka« Lukino Selo i vratilo se 24. 12. 1952. godine. Inače, prvi direk-

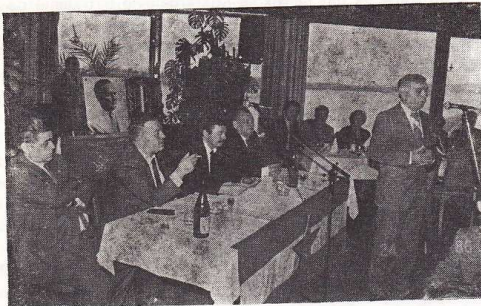
tor organizacije bio je Nikola Misterdelović u trajanju od 6 meseci, 1947—1948. godine, Ržaničanin Slavko od 1948—1949. godine u trajanju od 11 meseci, zatim inž. Jovo Mitrović koji je zamenio Pavla Popića do njegovog ponovnog povratka. Uz pomenute direktore prema oceni Popić Pavla dobri saradnici kao rukovodni kadar su bili: Pantić Danilo, Trifunović Mihajlo, Mijodragović Steva, Nikola Ra-

Sl. 9. Isti Orden rada sa zlatnim vencem primio je i dugogodišnji direktor Pavle Popić, kreator razvoja i uspeha preduzeća

divoj, Stejić Dimitrije, Miletić Bogomir, Lazić Momčilo, Ida Mihajlović, Čirić Milivoj, Miľovanović Nikola, Radaković Đorđe, Radosavljević Sava, Čeran Mile, Ranković Nebojša, Vuković Branislav, Stojsavljević Đorđe, Sekulović Tomaš, Arsenić Aleksandar, Milinković Radojle i Radosavljević Đokica.

Među najzaslužnije radnike spominje: Milogradov Sergija, Brajković Josipa, Krstić Čedomira, Biserčić Momčila, Vrbaški Kuzmana, Stavrić Đorđa, Vanelkin Đorđa, Pejić Savu, Roksić Milenka, Živković Mladena, Kovač Janka i Đurđević Blagoja.

Sl. 10. Na svečanoj sednici RS 24. 1. 1986. Pavle Popić je ispraćen u zasluženu mirovinu s visokim priznanjima kolektiva, Opštine i poslovnih partnera

RG »BEOGRAD« — BEOGRAD, DANAS...

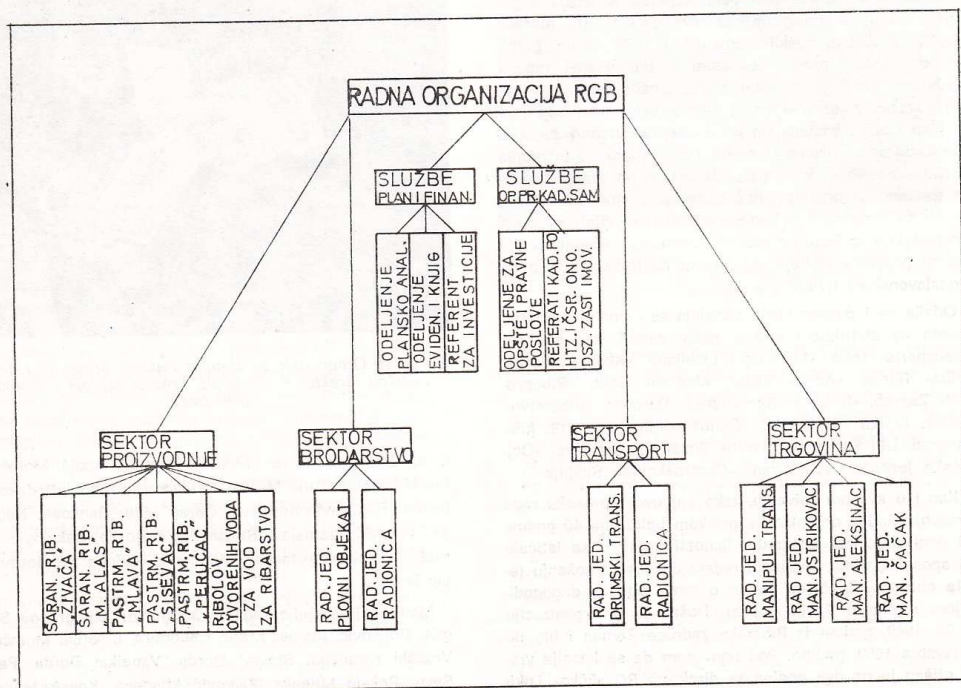
RG »Beograd« u Beogradu, Jevrejska ulica broj 24, posluje kao jedinstvena radna organizacija. Sprovedenim referendumom 5. 06. 1986. godine ukinuti su OOUR »Proizvodnja i unapređenje ribarske proizvodnje«, »Trgovina« i »Brodarstvo« i uvedeni Sektori. Time je postignuto objedinjavanje sredstava preko jednog žiro računa i racionalnost poslovanja.

U članu 7. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Radne organizacije stoji: Radi ostvarivanja što boljih rezultata rada u obavljanju delatnosti u RO obrazuju se: Sektori, službe i radne i poslovne jedinice, odeljenja i referati. Sektori Radne organizacije su:

- »Proizvodnja i unapređenje ribarske proizvodnje«,
- »Trgovina«,
- »Brodarstvo«,
- »Transport«.

Sl. 11. Dio rukovodnog tima Ribarskog gazdinstva iz 1975. godine

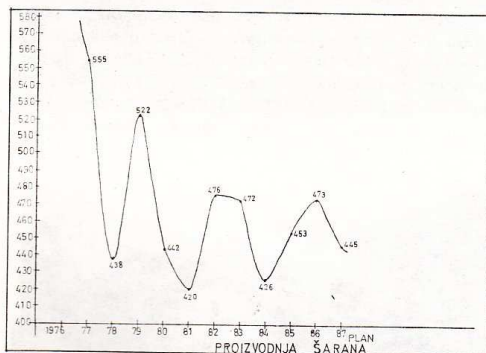
Sl. 12. Organizaciona šema radne organizacije

Za vršenje stručno-administrativnih, pomoćnih, knjigovodstveno-računovodstvenih, finansijskih poslova i njima sličnih u RO obrazuju se dve službe:

- Služba za opšte, pravne, kadrovske i samoupravne poslove,
- Služba za plansko-analitičke, knjigovodstveno-računovodstvene i finansijske poslove.

Ukupno u Radnoj organizaciji zaposleno je 438 radnika različite kvalifikacione strukture: agronoma, biologa, ekonomista, pravnika, tehnologa, veterinara, ribara, vozača, prodavaoca, brodarka i krmara. Direktor Radne organizacije od 1. 01. 1986. godine je dipl. ing. Đorđe Stojsavljević. Od 1970. do 1974. godine bio je direktor Ribnjačarstva »Grudnjak« u Slavonskoj Orahovici. Od 1974. radi u RG »Beograd« i vodi poslove razvoja i investicija.

Sektor »Proizvodnja i unapređenje ribarske proizvodnje« ima u 1986. godini veću proizvodnju i realizaciju ribe nego u posljednjih nekoliko godina. Proizvodnja šaranske

Sl. 13. Dijagram proizvodnje šaranskih riba

ribe na ukupno 295 hektara proizvodnih površina Iznosi 473 tone. Zaposleno je 153 radnika. Direktor Sektora je dr. Radojle Milinković, prethodno rukovodilac ribnjaka u Zagubici, zatim Zavoda za ribarstvo. Proizvodnja ribe oba-

Sl. 14. Gospodarske zgrade na ribnjaku »Živača«

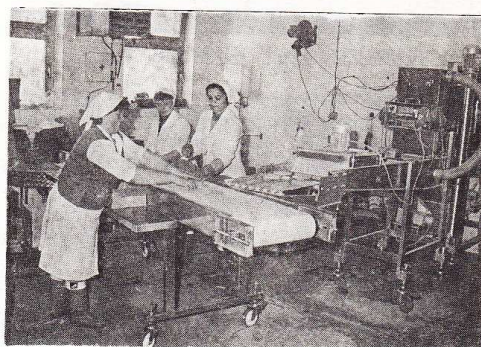
vlja se na dva ribnjaka kao radne jedinice. Radna jedinica — ribnjak »Živača« u Sremskim Boljevcima zapošljava 61 radnika i proizvodi 180 tona ribe na 115 hektara proizvodnih površina. U sastavu radne jedinice su dve obračunske jedinice: Prerada i dorada ribe« sa prelaženim koli-

Sl. 15. Dugogodišnji upravnik ribnjaka »Živača« drug Sava Radosavljević

Sl. 16. Pogon za preradu riba na ribnjaku »Živača«

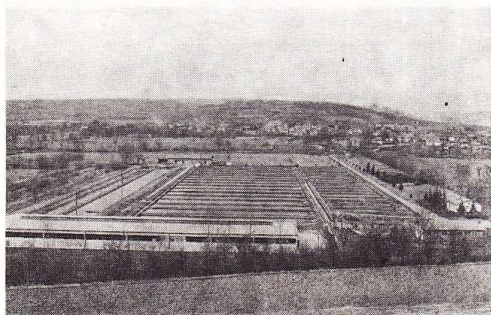
Sl. 17. Paniranje riba u pogonu za preradu

činama 823 tone i »Proizvodnja koncentrovane hrane za ribe« sa izvršenih količina 350 tona. Rukovodilac je Sava Radosavljević ravno 30 godina na toj dužnosti. Uspešan je u organizaciji rada, proširenju materijalne osnove rada

Sl. 18. Izlov ribe u ribnjaku »Mika Alas«

i društveno-politički aktivan. Radna jedinica — ribnjak »Mika Alas« u Krnjači kod Beograda zapošljava 20 radnika i na 180 hektara proizvodi 293 tone ribe. Rukovodilac je poljoprivredni tehničar Milaš Tomić sa tri godine rada na toj dužnosti i 12 godina u struci.

Sl. 19. Panorama pastrmskog ribnjaka »Žagubica«

Proizvodnja kalifornijske pastrmke vrši se na tri radne jedinice, tj. ribogojilišta. Ribnjak »Mlava« u Zagubici površine vodenog ogledala 1,30 hektara i proizvodnje 298 tona sa 17 radnika. Rukovodilac je Zivota Ivić, poljoprivredni tehničar sa 12 godina rada na tim poslovima i zadacima. Ribnjak »Sisevac« kod Cuprije i Veliki Jastrebac proizvode 151 tonu pastrmke na površini od 0,80 hektara sa 11 zaposlenih radnika. Rukovodilac je dipl. ing. Dušan Mihajlović, 15 godina rukovodi procesom rada na objektima. Ribnjak »Peručac« u Perućcu kod Bajine Bašte ima površinu vodenog ogledala 0,50 hektara i proizvodnju 169 tona ribe sa 13 zaposlenih radnika. Rukovodilac na objek-

Sl. 20. Sa jednog službenog obilaska ribnjaka »Žagubica«

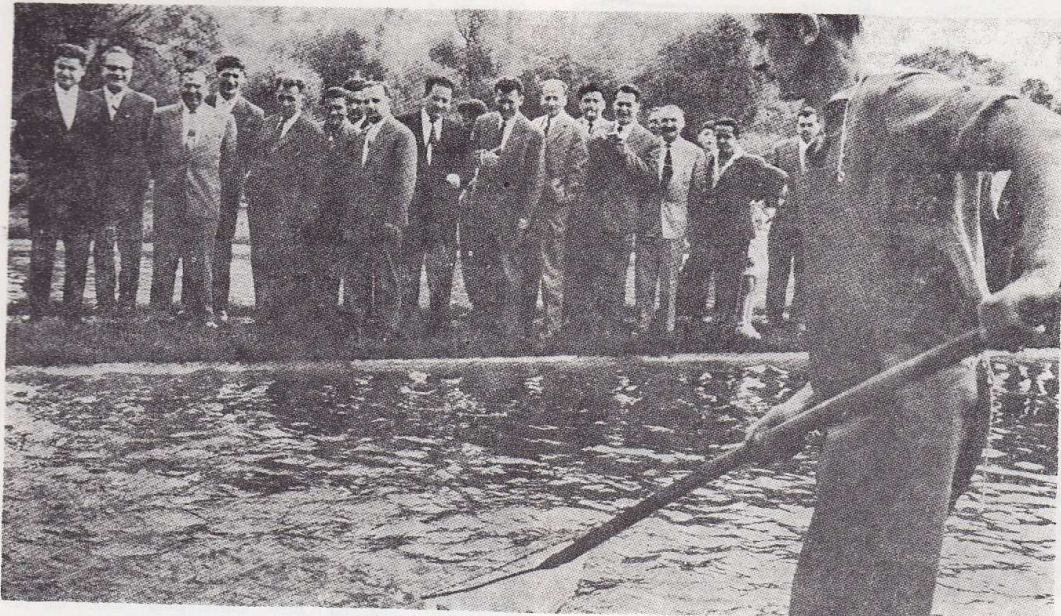
tu već 20 godina je Ilija Jovanović sa primernim uspehom i samostalnošću. Radna jedinica »Ribolov na otvorenim vodama« ima područje »Dunava III«, »Dunav IV-a«, »Sava II« i »Tamiš«. Zapošljava 14 ribara u stalnom radnom odnosu i 600 kooperanata. Oni su u obavezi da ulove soma, smuđa, kečige, šarana, amura, štuke, karaša i bele ribe u količini od 46,5 tona ili 3,3 tone po radniku da bi ostvarili potrebnu realizaciju. Za sportski ribolov

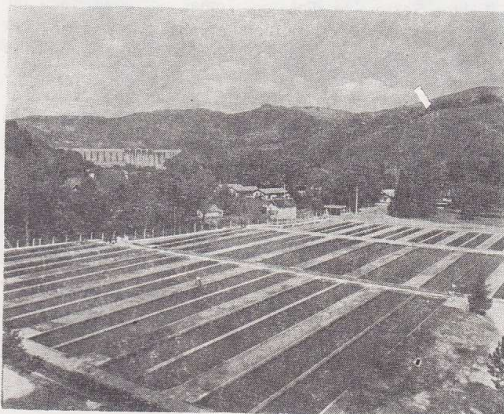
Sl. 21. Pastrmski ribnjak »Sisevac«

ima preko 16.000 dozvola. Kontrolna služba za gazdovanje na otvorenim vodama ima 8 radnika u rasporedu poslova i radnih zadataka. Rukovodilac je dipl. ing. Miloš Đonić sa 20 godina rada u struci. Ističe se stručnim popularisanjem delatnosti, istupom na televiziji i radiju, u davanju saveta ribolovcima, oceni ribolovnih područja i pisanjem stručnih i epskih knjiga o rekama, vodi i ribolovu. Radna jedinica »Zavod za ribarstvo« pravi planove za svaki ribnjak posebno, prati proizvodnju i izlov te vrši analizu rezultata po objektima. Prati prirodni mrest riba u koritima reka i plavoj zoni te određuje momenat spasavanja mlađi na sektorima plavne zone. Izrađuje plan poribljavanja otvorenih voda i određuje režim prirodnih plodišta i ograničenja i zabranu privrednog i sportskog ribolova. U kooperativnim odnosima sa trećim licima pruža usluge i

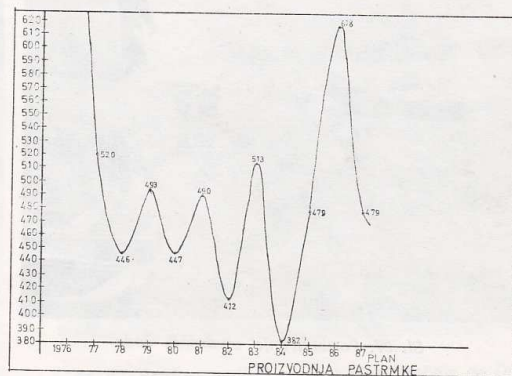

Sl. 22. Poseta najdražeg gosta ribnjaku »Sisevac« druga Tita 6. 6. 1961. godine

Sl. 23. Ribnjak »Perućac« sa branom HE na Drini kod Bajine Bašte

Sl. 24. Dijagram proizvodnje pastrmki

vodi proizvodnju u organizacijama koje imaju ribarske površine i vodoprivrednim organizacijama na korišćenju akumulacije i kanalske mreže. Radi na projektovanju većih ribnjaka u društvenoj i malih ribnjaka u privatnoj svojini. »Zavod« je jedinstvena organizaciona celina sa visoko stručnim kadrom za poslove u ribarstvu u Srbiji. To mu daje obaveze da bude još više angažovan u delatnosti ribarstva, da stiče ugled i autoritet bez koga se ne bi smelo ništa započinjati i raditi u ribarstvu. Time bi se izbegle dosad činjene greške u lokaciji i tehnologiji rib-

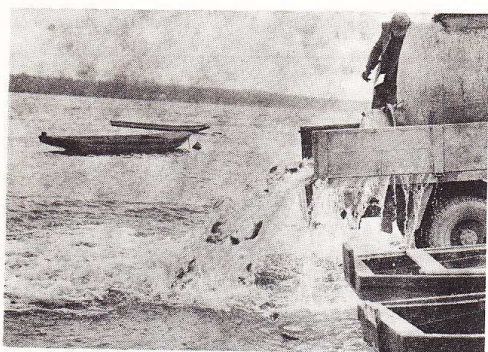

Sl. 25. Ribolov na Dunavu

njaka. Zapošljava 8 radnika. Među njima su dva doktora poljoprivrednih nauka iz delatnosti ribarstva. Dr. Radojle Milinković je na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu obranio disertaciju »Uticaj polnih steroida na brzinu prirasta, konverziju hrane i kvalitet mesa kalifornijske pas-trmke (*Salmo gairdneri* Rich) pri različitim uslovima gaje-nja« 1986., a Dr. Đorđe Hrstić je doktorirao na Prirodo-

Sl. 26. Izlov ribe na čunavskom rukavcu

Sl. 27. Poribljavanje otvorenih voda

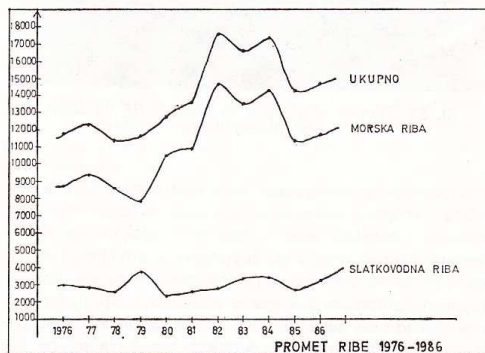
Sl. 28. Veštačko mreščenje toplovodnih riba

Sl. 29. Elektroribolov na kanalima DTD

slovno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu i obranio disertaciju 1987. »Ekologija belog amura (Ctenopharingodon idella) u ribarskim i kanalskim sistemima«. Saradnici su im tri diplomirana biologa. Sa 33 godine radnog iskustva u struci i saradnji sa kooperantima u vođenju proizvodnje riba na pojedinim ribnjacima u društvenom vlasništvu i njihovo projektovanje i izgradnja i tehnologija rada na malim ribnjacima u privatnom vlasništvu, kao mala privreda, zapaža se Siniša Mičić.

Sektor »Trgovina« prodaje oko 3.080 tona slatkovodne i 11.600 tona morske ribe godišnje. Zapošljava 220 radnika. Direktor Sektora je dipl. ing. Tomaš Sekulović sa 4 godine iskustva na toj dužnosti. Radio je u »Stanici za ribarstvo« a potom »Biološkom institutu« Crne Gore do 1972. godine. Od tada do 1983. godine je u »Zavodu za ribarstvo« i zatim »Trgovini« RG »Beograd«. Rukovodilac »Veleprodaje« u Sektoru je Zaim Karaselimović sa praksom i iskustvom od 32 godine u vrsti posla stečenog radom u »Jugoribi« i »Riboprometu« — Zagreb. Rukovodilac »Maloprodaje« je Boža Curković sa dve godine rada u tom poslu. Radi racionalnog izvršenja poslova Sektor je organizovan u 4 radne jedinice. Radna jedinica »Manipulacija Beograd« ima ukupan promet na pijacama

Sl. 30. Dijagram prometa ribe

Zeleni venac, Kalenić, Skadarlija i Zemun. Rukovodilac manipulacije je Radimir Kocić dugo godina na tom poslu. Tradicionalno velik promet ima prodavnica Zeleni venac sa 350 tona prometa godišnje. Poslom rukovodi već 30 godina Čedomir Krstić, vredan, umešan i priznat prodavac sa porodičnom tradicijom u ribarstvu. Radna jedinica »Manipulacija Aleksinac« sa značajnim prodavnicama ribe u Kruševcu, Leskovcu, Aleksandrovcu, Nišu, Pro-

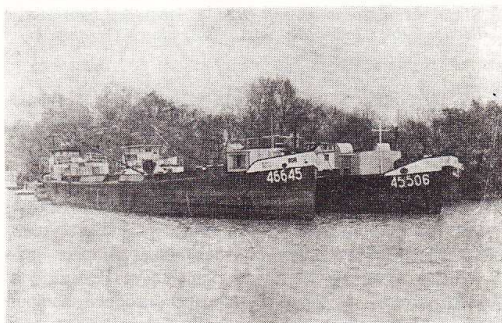
Sl. 31. Dugogodišnji direktor OOUR-a »Trgovina« Milivoj Čirić prilikom prijema Ordena zaslugu za narod 1983.

kuplju, ima ukupan promet 1.862 tona ribe godišnje. Rukovodilac manipulacije je Kocić Aleksandar sa više od 10 godina rada u toj vrsti posla. »Manipulacija Ostrikovac« kod Čuprije ima veće prodavnice u Svetozarevu i Čupriji. Rukovodilac je Biserčić Zlatko s višegodišnjim iskustvom u trgovini ribom. Radna jedinica »Manipulacija Čačak« ima promet 1.347 tona ribe godišnje sa većim prodavnicama u Čačku, Titovom Užicu, Kraljevu, Gornjem Milanovcu i Požegi. Rukovodilac manipulacije je Gostiljac Josip sa 10 godina rada u toj vrsti posla i 5 godina rukovođenja manipulacijom. Snabdevanje stanovništva ribom izvršavano je prema datim mogućnostima maksimalno uredno. Izvršavane su obaveze iz potpisanog Sporazuma o snabdevanju gradova poljoprivrednim proizvodima i zbog toga su usledila značajna priznanja Privredne komore Beograda.

Sl. 32. Prodavnica ribe na Zelenom vencu i njen poslovođa Čedomir Krstić

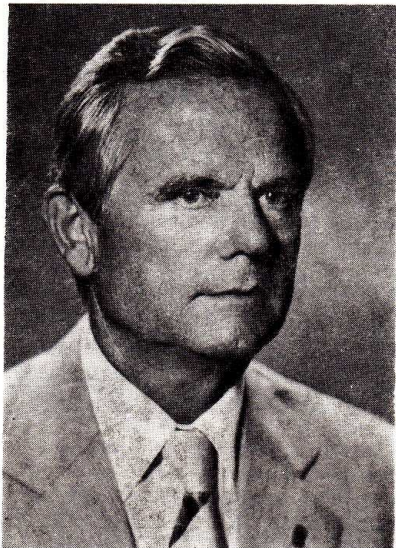
Sektor »Brodarstvo« ima delatnost prevoz roba i putnika u rečnom i jezerskom saobraćaju, izrada i opravka plovnih objekata, broskog i ribarskog inventara i alata. Pogon brodarstva osnovan je 1950. godine radi navedene namene i delatnosti. U početku je vršena izrada drvenih objekata, dereglija, tikvara, i barki za prevoz žive ribe. Kasnije je vršena izrada gvozdениh plovnih objekata, šlepova, teretnjaka i motornih tegljača. Godine 1952. dobijena je od Službe bezbednosti Srbije radionica za izradu

Sl. 33. Brodovi tegljači sektora »Brodarstvo« na Dunavu

plovnih objekata koja je ušla u sastav pogona, smeštena na Čukarici preko puta Ade Ciganlije. Radi uređenja rekreacionog centra »Ada Ciganlija« radionica je srušena. Zbog toga je »Brodarstvo« preseljeno na novu lokaciju Gornji Makiš gde se i danas nalazi. Tovarni prostor sa kojim raspolaže iznosi 2.960 bruto registarskih tona sa 5 tegljača jačine 60—175 konjskih snaga. Svi objekti su u zadovoljavajućem upotrebnom stanju i imaju redovne plovibene dozvole, što je vrlo važno za ovu vrstu posla. Prema vrsti i prirodi poslova ima dve radne jedinice »Plovni objekti« i »Radionica«. Zapošljava 20 radnika. Rukovodilac je Mile Čeran, došao u RG »Beograd« krajem 1948. godine kad je osnovan pogon i u njemu

radi kao referent plovnog parka do 1954. godine. Od tada i danas je upravnik i direktor pogona, OOUR-a i Sektora. Problem »Brodarstva« je u nedostatku stručne radne snage, brodarar, krmara i motorista. Taj kadar je deficitaran u celoj rečnoj privredi. Razlog tome su uslovi rada i od-

Sl. 34. Mile Čeran, dugogodišnji rukovodilac sektora »Brodarstvo« i jedan od najstarijih radnika Gazdinstva

sustvo od porodice. Priroda posla je putovanje i čekanje na utovar i istovar. Poslovanje je uvek bilo pozitivno sa potrebnom akumulacijom za održavanje i obnovu materijalne osnove rada.

Sektor »Transport« u sastavu ima 36 vozila ukupne nosivosti 193 tone. U 1986. godini prevezli su 16.424 tone robe i prešli 1.324.000 km. Ima dve radne jedinice. Radna jedinica »Drumski transport« poseduje teška vozila i šleperre nosivosti 8—20 tona. Uspešno snabdeva manipulacije, prodajna mesta i kupce na veliko sa ribom, širom naše zemlje. Radna jedinica »Mehaničarska radionica« održava i servisira vozni park nosivosti od 2—20 tona. Zapošljava 40 radnika. Direktor Sektora je Đokica Radosavljević od 1986. godine kada je Sektor i organizovan. Već 6 godina proslavljaju kao dan vozača, pod nazivom »Šoferijada« svoje okupljanje. Tada sumiraju pređene kilometre, prevezene terete, izbegnute udese sa srećnim epilogom da nitko nije platio životom danak profesiji i dodeljuju nagrade najboljim pojedincima i plakete za zahvalnice organizacijama za poslovnu suradnju.

Služba za opšte, pravne, kadrovske i samoupravne poslove ima odeljenja za opšte i pravne poslove i referate za investicije i razvoj, zaštitu imovine i sredstava, opštenarodnu odbranu i društvenu samozaštitu na radu i čovekove sredine i samoupravne i kadrovske poslove. Zapošljava 15 radnika. Rukovodilac službe je Sekuloski Stojan,

na dužnosti sekretara u Radnoj organizaciji je 4 godine. Služba za plansko-analitičke, knjigovodstveno-računovodstvene i finansijske poslove i odeljenje i evidencije, knjigovodstveno-računovodstvene poslove i obračun ličnih dohodaka, referat za investicije i poslove kredita. Zapošljava 22 radnika. Rukovodilac službe je Aleksandar Arsenić sa 13 godina na toj dužnosti. Knjigovodstveno-računovodstvene poslove vodi Branislav Vuković, prati i izvršava i rukovodi procesom rada od interesa i uticaja na celu službu.

Prikazana organizaciona i kadrovska struktura Radne organizacije je funkcionalni izraz mogućnosti boljeg organizovanja i izvršenja poslova, što je doprinelo uspešnom poslovnom rezultatu po završnom računu za 1986. godinu. Povećanje obima proizvodnje i prometa ribe odrazilo se na pozitivne finansijske pokazatelje i akumulaciju za fondove od 55 milijardi starih dinara u 1986. godini kao izraz ekonomske sigurnosti i poslovanja u budućnosti. Naturalni izraz sigurnosti je zaliha morske ribe 1.000 vagona i

Sl. 35. Utovar ribe u kamion šleper, nosivosti do 20 tona žive ribe

100 vagona zamrznute i sveže slatkovodne ribe za tržište. Veliki investicioni izdatak (30 milijardi starih dinara) i radni uspeh je izgradnja i useljenje u novu poslovnu zgradu koja je dugo očekivana i bila je vrlo nužna za objedinjenje rada službi, normalne uslove rada i ugled organizacije.

RG »BEOGRAD« — BEOGRAD, SUTRA...

U srednjoročnom planu razvoja 1986—1990. godina, na osnovu uspešno izvršenog prethodnog petogodišnjeg perioda date su ambiciozne perspektive. Zacrtna su investiciona ulaganja od 3.178.000.000.— dinara u ove objekte: za potrebe prometa ribe izgraditi će se 20 novih i savremeno urediti 30 postojećih prodavnica ribe, hladnjača sa 500 tona rashladnog prostora, montažna hala i radionica za vozni park, oprema za mehaničku obradu podataka i izgradnja manipulacija u Aleksinu i Kovinu. Za potrebe proizvodnje ribe povećat će se proizvodne površine u ša-

POKAZATELJI USPEŠNOSTI POSLOVANJA

u 000 dinara

Red. broj	ELEMENTI	1985.	1986.	1987.	1990.	Proseč. god. stopa rasta
1.	Broj zaposlenih na bazi čas. rada	439	436	438	490	2,3
2.	Šaranski ribnjaci — ha	309	309	390	510	10,6
3.	Pastrmski ribnjaci — ha	2,47	2,68	2,68	3,23	5,9
4.	Proizvodnja šarana, tona	453	473	445	600	5,8
5.	Proizvodnja pastrmke, tona	479	619	479	700	7,9
6.	Promet slatkovodne ribe, tona	2.857	3.080	4.550	6.000	16,0
7.	Promet morske ribe, tona	11.159	11.600	11.200	14.500	5,4
8.	Ukupan prihod	4.395.103	8.071.099	11.515.000	17.200.000	31,4
9.	Utrošena sredstva	3.384.780	6.276.495	8.913.000	17.270.000	31,5
10.	Dohodak	1.010.323	1.794.604	2.602.000	3.930.000	31,2
11.	Čisti dohodak	803.782	1.308.111	1.920.000	3.175.000	31,6
12.	Dohodak po radniku	2.299	4.116	5.968	8.020	28,4
13.	Čist dohodak po radniku	1.829	3.000	4.404	6.480	28,8
14.	Akumulacija	415.390	550.459	688.464	1.830.000	34,6

ranskoj proizvodnji za 81 hektar i proizvodnji pastrmke za 0,60 hektara, i kavezni sistem uzgoja konzumne pastrmke na jezeru HE »Perućac« u Perućcu. U preradi ribe proširuje se kapacitet i proizvoditi riblje brašno. U »Brodarstvu« će se ulagati u rekonstrukciju brodova, tegljača. Obnoviće se i povećati vozni park.

Nije planirano povećanje proizvodnje ribe, pošto je ona ograničena prirodnim uslovima i potrebnim količinama vode, koje je sve manje usled suša i slabije izdašnosti izvora, reka, kao i zagađenošću rečnih tokova.

U prometu ribe je ustaljena količina plasmana 15.000—16.000 tona, uz mogućnost povećanja ako ponuda bude veća po količini, asortimanu i kvalitetu žive slatkovodne ribe.

Podaci srednjoročnog plana i plana za 1987. godinu bliže pokazuju obaveze koje treba izvršiti da bi se opravdao dosadašnji uspeh i postigli razvojni ciljevi.

Sa stručnom službom, tržišnim mogućnostima i proizvodnim objektima RG »Beograd« je nosilac Programa razvoja ribarstva u Srbiji. Iz tog priznanja i obaveze sačinjen je plan za prethodni srednjoročni razvoj, koji se nastavlja i u tekućem planskom periodu 1986—1990. godine Projektovan je i izgrađen šaranski ribnjak kod Uba koji 1987. godine počinje proizvodnju na 134 hektara površina. Projektovani i izgrađeni su pastrmski ribnjaci u Surdulici i Crnoj Travi kapaciteta 100 tona proizvodnje pastrmke, Novom Parazu 360 tona i Pirotu 120 tona kapaciteta. U toku je izgradnja ribnjaka za proizvodnju pastrmke u Ljuboviji 150 tona i Boljevcu 120 tona kapaciteta. U projektovanju je ribnjak za proizvodnju pastrmke u Despotovcu kapaciteta 120 tona. RG »Beograd« nema povoljnih zemljišnih površina u sopstvenoj svojini za proširenje proizvodnih površina, s toga je upućeno da kao nasilac razvoja ribarstva, saraduje sa organizacijama u Srbiji koje te površine poseduju, kako bi unapređivalo delatnost ribarstva na tom području.

Mr. ILIJA BUNJEVAC

Reportaža u slici o Ribarskom gazdinstvu »BEOGRAD«

Sl. 1. Ribar je zadovoljan jer je mreža puna ribe

Sl. 2. Direktori »Ribokombinata« na okupu

Sl. 3. Sadašnji direktor Ribarskog gazdinstva inženjer Đorđe Stojsavljević kumuje otvaranju novih ribnjaka u Ribnjačarstvu Končanica

Sl. 4. Predstavnici udruženih orga izaci a SOUR-a Ribokombinat Beograd na sednici RS u Ribnjačarstvu Končanica

Sl. 5. Razbijanje leda čamcem na ribnjaku je jedna od osnovnih mera za održavanje ribe u životu pod ledom

Sl. 6. Jedna od brojnih prodavnica ribe sektora »Trgovina«, moderno opremljena za prodaju sveže (žive) i smrznute ribe

Sl. 7. Ribarsko Gazdinstvo je bilo osnivač i oslonac svih posleratnih ribarskih asocijacija Jugoslavije — Pavle Popić i inž. Jovo Mitrović na osnivačkoj skupštini prve Jugoslovenske zajednice za slatkovodno ribarstvo na Bledu 1947. godine

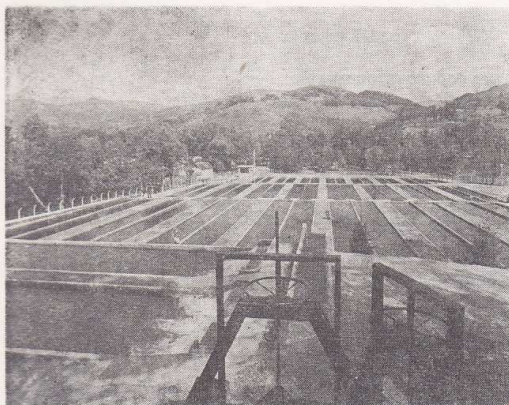
Sl. 10. Jedan od najzbudljivijih događaja u historiji Ribarskog gazdinstva je poseta predsjednika Tita pastrmskom ribnjaku »Sisevac« 1961. godine — Drug Tito s pratnjom dolazi na ribnjak

Sl. 8. Posle razmene stručnih mišljenja i iskustava a često i konfrontacija na brojnim zajedničkim sastancima, ribari su se znali poveseliti i zblížiti uz dobro jelo i piće

Sl. 11. Drug Tito ulazi u područje ribnjaka »Sisevac«

Sl. 9. Ribarsko gazdinstvo »Beograd« je najveći proizvođač pastrmki u Jugoslaviji — Na slici pastrmski ribnjak »Peručac« pored Drine i jezera HE Bajina Bašta

Sl. 12. Ispunjeni oduševljenjem i ponosom ribari su »najdražeg gosta« dočekali tradicionalnom dobrodošlicom — lebom i solju